

STRESZCZENIE

Przedmiotem badań niniejszej rozprawy doktorskiej był system funkcjonalno-organizacyjny w procesie szkolenia strażaków Lotniskowej Służby Ratowniczo-Gaśniczej Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach w aspekcie potrzeb szkoleniowych przyjmowany jako paradygmat bezpieczeństwa funkcjonowania infrastruktury krytycznej.

Obiektem badań zaś była Lotniskowa Służba Ratowniczo-Gaśnicza Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach w aspekcie potrzeb szkoleniowych – pozostającą poza strukturą Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, narzucona organizacyjnie i ekonomicznie na podmiot zarządzający portem lotniczym czyli Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A.

Główny problem badawczy sprowadzał się do pytania: *Jaki model ośrodka szkolenia dla strażaków Lotniskowej Służby Ratowniczo-Gaśniczej w Międzynarodowym Porcie Lotniczym „Katowice” w Pyrzowicach w odniesieniu do wymagań kwalifikacyjnych i operacyjnych należy opracować i wdrożyć, aby determinował określony przepisami stan bezpieczeństwa operacyjnego funkcjonowania infrastruktury krytycznej?*

Rozprawa doktorska składa się z następujących części: wstępu, pięciu rozdziałów i zakończenia.

Rozdział pierwszy rozprawy odnosi się do metodologii badań i wskazuje przedmiot, cel, problemy badawcze, określa stan badań, zawiera hipotezy badawcze oraz deskrypcję procedury badawczej.

Rozdział drugi przedstawia charakterystykę relacji pomiędzy bezpieczeństwem operacyjnym portu lotniczego rozumianego jako element infrastruktury krytycznej państwa, a kształtującym rzeczono bezpieczeństwo ratownictwem lotniskowym. Poddano eksplanacji zagadnienie kwalifikacji portu lotniczego w kategorii elementu infrastruktury krytycznej. Scharakteryzowano także zagadnienie bezpieczeństwa w komunikacji lotniczej z wyszczególnieniem jego części składowych takich jak bezpieczeństwo operacyjne (*safety*) oraz ochrona lotnictwa cywilnego (*security*). Z powodu tematyki pracy skierowanej na bezpieczeństwo operacyjne portu lotniczego autor dysertacji skupił się szerzej na tymże zagadnieniu eksponując jego istotę poprzez pryzmat wyzwań i zagrożeń. Nakreślona została także rola ratownictwa lotniskowego w zapewnieniu bezpieczeństwa portu lotniczego. Poddano także analizie scenariusze, które w środowisku międzynarodowym wywoływać mogą zdarzenia

w porcie lotniczym rozpatrywane w kontekście realizacji ratownictwa lotniskowego. Poddany rozważaniom został także aspekt wymiaru normatywnego ratownictwa lotniskowego i certyfikacji portu lotniczego w tym obszarze w perspektywie podstaw prawnych funkcjonowania portu lotniczego.

Trzeci rozdział poświęcono na nakreślenie z uwzględnieniem przepisów normatywnych, efektywnego modelu szkolenia strażaków LSR-G. Rozważania te oparte zostały na przykładzie jednostki LSR-G MPL „Katowice”¹. W rozdziale tym przedstawiono podstawy prawne funkcjonowania jednostki, wyeksponowano zasady organizacji i dokonano charakterystyki struktury osobowej jednostki. Na przykładzie rzeczywistych zdarzeń dokonano interpretacji zagadnienia norm reakcji na zdarzenie, przedstawiając je w świetle determinanty ciągłości funkcjonowania portu lotniczego. Zostały zidentyfikowane także potrzeby szkoleniowe jednostki LSR-G MPL „Katowice” biorąc pod uwagę perspektywę strażaków oraz podmiotu zarządzającego MPL „Katowice” z racji jego odpowiedzialności za jednostkę w aspekcie ekonomicznym i organizacyjnym.

Zawartość rozdziału czwartego stanowi przegląd rozwiązań techniczno-funkcjonalnych, a także organizacyjnych stosowanych w krajowych ośrodkach szkoleniowych umieszczonych w strukturach PSP i Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej. Dokonano także przeglądu tychże parametrów w zagranicznych ośrodkach szkolenia usytuowanych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej oraz poza nią. W rozdziale tym zamieszczono także materiał opracowany na podstawie wizyt studyjnych: w Jednostce Lotniskowej Straży Pożarnej Międzynarodowego Portu Lotniczego Ostrawa im. Leoša Janáčka oraz w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej nr 1 w Katowicach podczas ćwiczeń z wykorzystaniem komory ogniowej Fire Dragon 7000. Na podstawie wiedzy zdobytej poprzez realizację wizyt studyjnych dokonana została identyfikacja i charakterystyka rozwiązań przyjętych w krajowych i zagranicznych ośrodkach szkolenia, a następnie wyselekcjonowano optymalne rozwiązania do zastosowania w projekcie wdrożeniowym. Warto podkreślić, że wizytowane zagraniczne ośrodki szkolenia szczycą się światową renomą.

W rozdziale piątym przedstawiono aspekty projektowe ośrodka szkolenia. Wyszczególnione zostały przepisy prawa na podstawie których powinien funkcjonować ośrodek szkolenia. Określone zostały również na podstawie syntezy optymalnych dla realizacji projektu rozwiązań zidentyfikowanych w rozdziale czwartym, warunki techniczno-funkcjonalne i organizacyjne ośrodka. Autor opracował także założenia do programu

¹ Ograniczenie badawcze tylko do konkretnej jednostki LSR-G wynika z wdrożeniowego charakteru pracy doktorskiej

funkcjonalno-użytkowego ośrodka szkolenia, który to jest określeniem wymagań inwestora i stanowi wstęp do wdrożenia projektu finansowanego ze środków publicznych. Bezpośrednie powiązania z materiałem tego rozdziału posiada „Program szkolenia poligonowego dla strażaków Lotniskowej Służby Ratowniczo-Gaśniczej MPL „Katowice”. Rozdział ten zawiera też opis procedury walidacyjnej projektu oraz jej wyniki.

W zakończeniu rozprawy odniesiono się do confirmacji hipotez oraz wskazano wartości dodane pracy oraz dalsze kierunki badań.